

СВЯТО МИКОЛАЯ

Господиня. Перший місяць зими багатий на святкові дні. **13 грудня** – Андрія – на честь святого апостола Андрія Первозванного, який проповідував християнство на східнослов'янських землях. У цей день жінки не пекли хліба, не шили, не прали.

14 грудня – пророка Наума. Колись в цей день починалися заняття в школі. За науку сина чи доньки, за звичаєм, потрібно було забезпечити вчителя дровами на зиму, обдаровували салом чи ковбасами на різдвяні свята, допомогти в живна.

До школи готувалися дуже урочисто. Добре вимивали в ночах школяра, одягали нову сорочку, вранці йшли до священика в церкву, де він вичитував над школярем Євангеліє. Потім йшли до дяка, який влаштовував іспит і наостанку казав: «Якщо дитина буде слухняною, то Наум поставити на ум, а коли ні – є для цього різки». Потім батько йшов до церкви поставити свічку перед іконою пророка Наума з такими словами: «Святому на пошану, а моєму синові на розум».

А 17 грудня – День Варвари великомучениці. Цього дня гріх прати, білити, гріх голку в руках держати. В цей день матері пекли щось смачне і роздавали дітям зі словами: «Це від святої Варвари, щоб гіркоти в житті не знали».

18 грудня – день преподобного Сава, а **19** – Миколи. В Україні в цей час звичайно, випадають великі сніги, починаються справжні морози, замерзають ріки. В народі кажуть:

*Варвара снігом постелить,
Сава хуртовиною загладить,
Микола морозом придавить.*

В ці три дні українці варили узвар, варили кутю – щоб хліб родив та садовина рясніла.

До хати заходить Грудень!

Грудень. Я гадаю, в цьому дитячому садочку і хлопці молодці, і дівчатка, як чарівниці, гарно-гарно святкували Андріївські вечорниці...

Ось і настав той день, на який ви чекали з нетерпінням. Гарно поводитись у школі, допомагали старшим і малим. Святий Миколай бачив ваші старання і не обминув своєю увагою і ласкою жодної оселі, де зростають такі добрі дітки. Давайте напишемо святому Миколаю листа, щоб він знав ваші побажання. Отже, сідаймо і пишемо: «Святий Миколаю, вечір твій вже наступає. Пишем, щоб полегшити роботу, на що маєм ми охоту».

Дівчинка. Мені чобітки треба.

Хлопчик. Мені цукерок!

Дівчинка. А я прошу ляльку!

Хлопчик. Мені машину!

Дівчинка. А мені книжку, будь ласка!

Хлопчик. Олівці, щоб малювати!
Дівчинка. А я люблю мандарини.
Хлопчик. А я прошу санки, щоб спускатися з гори.

Дівчинка. А я апельсини!

Хлопчик. Дуже хочу лижі мати, щоб усіх переганяти!

РІДНА ЗЕМЛЕ, ТИ ДЖЕРЕЛО СИЛИ!

«Дитинство часто тримає в своїх руках істину», – так вважає педагог із Першотравенська Валентина Звірянська. Нещодавно побачила світ збірка її сценаріїв дитячих свят «В СВЯТАХ ДЗВЕНЯТЬ СОБОРИ НАШИХ ДУШ». 16 обрядодій вміло адаптовані для дитячої аудиторії і можуть бути використані не тільки закладами освіти, але й для постановки у молодіжних театрах. Авторка збила величезний фольклорний матеріал і, художньо обробивши його, перетворила на мистецькі тексти. По суті, Валентина Звірянська продовжує традиції українських письменників, які створювали самобутні твори на основі українського фольклору.

Цінним доповненням до сценаріїв є поезії Валентини Звірянської, природно вплетені в канву святкового дійства. Книга цікава для будь-якого, навіть дуже вибагливого читача: педагога, письменника, етнографа, для кожного, хто залюблений в рідне слово. За досягнення у професійній діяльності, багаторічну сумлінну працю, особистий внесок у розвиток духовності Дніпропетровщини Валентина Іванівна Звірянська нагороджена подякою голови обласної державної адміністрації. Досвід її роботи внесений до каталогу педагогічної спадщини краю. «Свято Миколая» – один із сценаріїв з книги. Це – подарунок письменниці до свята, яке так люблять діти.

Дівчинка. І скакалку, щоб скакати.

Хлопчик. А мені м'яча такого, як у старшого брата мого.

Дівчинка. А я прошу рукавички, такі самі, як в сестрички.

Грудень. Святий Миколай все знає, як хто вчиться, проживає. Він і бачить добре з неба, що кому на землі треба. Піду листа вкидати.

ніколи не забуваються. Пам'ять жива, і людина завжди живе з надією на краще.

Коли ви, діти, виростете, робіть добро, як святий Миколай. Будьте ввічливими, слухняними, завжди допомагайте тим, хто цього потребує. Ростіть великими, щасливими, на радість батькам і на славу Україні!

/Грудень іде. Стукіт у двері: заходить Мандрівник/

Мандрівник. Добрий вечір, люди добрі, а чи напекли вже «миколайчиків»?

Господиня. Заходьте, чоловіче любий, хто Ви будете, скажіть?

Мандрівник. Я мандрівник, подорожую багато років по світу. Багато чого побачив, маю що оповідати. Багато чув і про Великого святого, Угодника Божого – Миколая.

Господиня. Ой, як вчасно Ви завітали. Ми тільки листа святому Миколаю писали. Сідайте, чоловіче любий, та розкажіть нам усім про нього.

Мандрівник. Знаю, знаю, багато хто з вас цікавиться, хто ж такий святий Миколай, якому під силу різні дива. Перекази, які дійшли до нас з глибини віків, стверджують: жила така людина на світі в Малій Азії. Давно це було, півтори тисячі років тому. В багатьох батьків народився хлопчик, назвали якого Миколою. Він відзначався великою добротою.

Ще в дитячому віці зазнав хлопчик великого горя: померли його батьки і він залишився сиротою. Успадковане від батьків багатство роздав бідним.

А сам жив скромно і невибагливо, став священиком. Усе життя допомагав бідним людям і говорив, що найбільше щастя в житті – робити людям добро. Церква визнала Миколая святым. Скільки років вже пройшло, – а люди згадують святого Миколая, бо добрі справи

Від усякої напасті спасе святий Миколай, лишень не забудьте помолитися до нього.

Дівчинка.

А я молитву прочитаю!

Святий та добрий Миколаю!

На тебе ждемо вже давно

Що подаруєш нам, ми ще не знаєм,

Та просимо усе одно:

Ти нашим родичам дай сили,

Щоб виховати нас могли,

Від Бога втіхи дочекались,

Коли зростуть їх діточки.

Хлопчик.

Усьому нашому народу

Дай добру волю й много літ,

Щоб пісня – слава України

Полинула на цілий світ!

/Діти співають пісню про святого Миколая/

Мандрівник. А у вашому дитячому садку хлопчики і дівчатка розпізнають, що добре, а що погано? Розрізняють добро від зла?

Господиня. Стараються з поганого прикладу не брати, але буває всяке.

/Хлопчик нагнувся, робить вигляд, що взуває калоші/

Господиня. Нашо калоші ти взуваєш?

Хлопчик. Я в них на вулицю піду.

Господиня. Але ж грязюки там немає.

Хлопчик. Нічого, я її знайду!

Мандрівник. Ой, такий ти нечупара – горечко для мами.

/Вибігають два хлопчики, розігрують гумореску/

– Чому це ти подряпанний? – Юрко в Тимка тата.

– Тимко йому відказує: – Та я ж купав kota.

– А я от не подряпанний, хоч теж купав свого.

– Еге ж, ти не викручував і не сушив його!

Мандрівник. Скільки мандрую світами, але ще не бачив, щоб kota викручували.

Господиня. А буває і таке:

Із гостини по сніжку

хлопчики верталися,

А товариш запитав:

– Як вам гостювалося?

– Та нічого, все як слід,

тільки бачиш, друже,

В тому домі хазяї

некультурні дуже!

– Некультурні хазяї?

– Просто нехороші:

У прихожій не зняли

вони з нас калоші.

Навіть з наших кожушків

снігу не струсили.

То ми так, як увійшли,

і до столу сіли.

Мандрівник. А як ви, діти, вважаєте: так можна робити?

Дівчинка. Ні, в чужому домі будь привітливий, а не примітливий.

Господиня. Ой, лишенько, гляньте: Катерина і Василь вже сваряться за кисіль.

/Обігрується пісня «Катерина і Василь посварились за кисіль»/

Мандрівник. Не сваріться, не сваріться, один одному всміхніться.

Будете дружити, як у саду квіти! /Виходять двоє дітей. Розігрується діалог/

Дівчинка. Умивайсь, бери, сичочку, швидше бо, не мнися!

Хлопчик. Так за мене у куточку кіт уже умився.

/Виходить хлопчик і розповідає/

– Тату, вигукнув Степан, –

Кутку мені барабан.

– Так у нашій, сичку, хати

шуму й так уже багато!

– А я на ньому буду грати,

коли ляжете ви спати...

Мандрівник. Та хіба можна так робити? Ні, не можна!

/Виходить хлопчик із горішками/

Господиня.

Євген горіхи роздає:

«Оце, мос, оце, твоє!

А це чیه? Це теж моє!

Дивлюсь горіхів не стас!»

А в вас такий Євгенко є,

Що так горіхи роздає?

Мандрівник. Жадібність – це погана риса характеру.

Господиня. А послушайте, які господині бувають.

/Звучить пісня «Чи я не хазяйка, чи не господиня»/

Мандрівник. Я думаю, діти, ви вмієте розрізнати добро і зло. Що погане, що добре.

А я вже знаю, що до вас поспішає святий Миколай.

Іде святий Миколай,

В небі метушня і рух.

Янголята працю мають,

І несуть йому кожух.

Помандрую я ще далі по світу, добрим людям розповім про святого Миколая.

/За дверима чується гамір, дзвіночки, звучить ніжна мелодія з передзвоном. Заходить святий Миколай із Ангелом/

Святий Миколай.

Що за стів тут гарний чути?

Я не міг цей дім минути.

Я – святий Миколай!

*Є в торбині пакунки,
Діточкам подарунки.
Хто був чемний, не сварився,
Із увагою хто вчився.
Чесним був і був слухняним.
Подарунки враз дістане.*

Ангел. Діти, хто в цьому році зробив найкращий вчинок? Зробив добре діло – перед святим Миколаєм ставай сміло!

/Вибігають троє дітей, перед святим Миколаєм стають. Ангел дає святому Миколаю Білу книгу/

Святий Миколай. І як одвіку в нас ведеться, скажіть мені чесно від щирого серця. Чи старших себе ви завжди поважали? Чи менших, слабких ви не ображали?

Діти. Ні!

/Забігає чорт, звертається до святого Миколая/

Чорт. Ху-у-х! Ледве догнав.

/Дивиться на дітей/

Чорт /до Миколая/. Та ти знаєш, які вони погані? Отче Миколаю, тебе запевняю, тут самі лиш пустуни. Я усіх їх добре знаю.

/Виймає Чорну книгу і читає/

Чорт. ...Катерина і Василь посварились за кисіль; Євген жадібний; Степан купив собі барабан і хотів на ньому грати, коли батьки ляжуть спати. Про дівчат що й казати: не хотіли вінки брати, щоб у хаті підмігати. Ата-та, на-на. /Подає Миколаю різки! Ось вам подарунки!

Наші хлопці – ледацюги,

не вміють робити.

Тільки хочуть біля печі

свої боки гріти.

А дівчата цілий день

мелють язиками.

А щоб мамі помагати,

з них часу не стане.

Святий Миколай. Це правда, діти?

Діти. Ні, ми хороші, батькам допомагаємо і молитви знаємо.

Перша дівчинка.

Добрий отче Миколаю!

Ось про що тебе благаю:

Щоб була потіха для тата і мами,

Й не старів ніколи тато.

Перший хлопчик.

Силу й здоров'я дай нам, Миколаю,

Поможеш учитись, я тебе благаю.

Щоб була потіха для тата і мами, –

Змилуйся над нами.

Друга дівчинка.

Дай нам оминути всяку злу пригоду.

Дай рости на користь рідному народу:

Дай рости на користь України-мамі.

Змилуйся над нами.

Святий Миколай.

Я схвильований до краю,

Що дітей хороших маю,

В Україні хай засвітить

Зірка щастя і привіту.

В «Попелюшці» дитсадочку

Гарні діточка живуть.

Всі батькам допомагають,

Зло добром перемагають.

Розв'яжу свою торбинку

Й дам всім дітям по дарунку.

/Роздає подарунки/

Будьте добрі, мудрі, щирі;

Живіть в радості і мирі.

Хай добро вас оминає

Сонце щастям хай засяє!

Ангел.

Чи добро, чи лихо, чи якась година,

Будьте між собою, як одна родина.

Святий Миколай.

Настав час і нам прощатись.

А ви один за одного подбайте,

добро і ласку іншим дайте.

І вам сторицею воздається.

Творить для інших тільки щастя.

Щоб і в наступний мирний рік

Вам був приємний медяник.

Ангел. Нам іти уже пора, до побачення, мила дівчоро.

/Виходять/

Господиня. Пішов святий Миколай, бо багато діточок на нього ще чекають. А я всім дорослим і маленьким зичу: будьте здоровенькі. На потіху всій родині і на славу Україні!